

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1973

Vyhlásené: 12.11.1973 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1996 do: 31.12.2001

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

138

ZÁKON

z 31. októbra 1973

o vodách (vodný zákon)

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Povrchové a podzemné vody sú jedným zo základných surovinových zdrojov, tvoria dôležitú zložku prírodného prostredia a slúžia na zabezpečovanie hospodárskych a ostatných celospoločenských potrieb. Účelom tohto zákona je všestranne chrániť vody pre ich nenahraditeľnosť a celospoločenský význam, plánovite riadiť ich odbery a iné nakladanie s nimi tak, aby sa zabezpečila rovnováha medzi spotrebou vody a kapacitou vodných zdrojov, starať sa o ich čistotu a najhospodárnejšie využitie, zabezpečovať ochranu pred povodňami a dbať pritom na ochranu prírody, rekreácie, plavby a na ostatné dôležité záujmy spoločnosti.

§ 2

Povrchové a podzemné vody

(1) Povrchovými vodami sú vody prirodzene sa vyskytujúce na zemskom povrchu; podzemnými vodami sú vody v zemských dutinách a v zemských zvodnených vrstvách. Práva na tieto vody upravuje tento zákon.

(2) Za povrchové ani podzemné vody sa nepovažujú prírodné liečivé vody a prirodzene sa vyskytujúce minerálne stolové vody,¹⁾ ako ani vody, ktoré sú podľa banských predpisov²⁾ vyhradenými nerastami a banskými vodami (ďalej len „zvláštne vody“).

(3) Na zvláštne vody sa vzťahuje tento zákon, len pokiaľ tak výslovne ustanovuje.

§ 3

Smerný vodohospodársky plán

Smerný vodohospodársky plán republiky je základným podkladom pre vodohospodárske opatrenia všetkých odvetví národného hospodárstva, pre vodohospodárske opatrenia pri územnom plánovaní, podkladom pre vodohospodárske rozhodovanie a jedným zo základných podkladov pre hospodárenie s vodami a pre vypracovanie dlhodobých výhľadov odvetví, ktoré majú požiadavky na vodné zdroje alebo inak ovplyvňujú hospodárenie s vodou, prípadne jej akosť. Súčasťou smerného

vodohospodárskeho plánu je štátna vodohospodárska bilancia zásob povrchových a podzemných vôd a ich akosti.

DRUHÁ ČASŤ NAKLADANIE S VODAMI

Prvý oddiel Základné povinnosti pri nakladaní s vodami

§ 4

(1) Pri nakladaní s povrchovými a podzemnými vodami treba dbať na ich ochranu a zabezpečovať ich hospodárne a národohospodársky účelné využívanie a starať sa o to, aby nedochádzalo k porušovaniu vodohospodárskych ani iných dôležitých záujmov spoločnosti.

(2) Organizácie, ktoré nakladajú s povrchovými, prípadne s podzemnými vodami, sú povinné vykonávať účinné úpravy v technológii výroby tak, aby sa dosiahlo čo najracionálnejšie a opätovné využitie vody a zabezpečilo obnovovanie, prípadne zlepšenie akosti vody a pokiaľ spravujú vodohospodárske diela alebo zariadenia, umožňujúce toto nakladanie, sú povinné riadne sa o ne starať.

(3) Pri výstavbe obytných súborov, nových závodov a obdobných zariadení, prípadne pri ich rekonštrukciách sú investorské organizácie povinné zabezpečiť aj ich zásobovanie vodou a odvádzanie, čistenie, prípadne iné zneškodňovanie odpadových vôd z nich tak, aby sa neohrozila akosť povrchových a podzemných vôd; splnenie tejto povinnosti sú povinné zabezpečovať investorské organizácie a plánovacie orgány už pri plánovaní uvedených investičných akcií. Bez splnenia povinností uvedených v prvej vete sa výstavba alebo rekonštrukcia nesmie schváliť, povoliť ani uskutočniť.

Druhý oddiel Nakladanie s vodami bez povolenia alebo súhlasu

§ 5

Všeobecné používanie povrchových vôd

(1) Každý môže bez povolenia alebo súhlasu vodohospodárskeho orgánu odoberať povrchovú vodu pre vlastnú drobnú potrebu, prípadne ju inak používať, pokiaľ na také odbery, prípadne používanie nie je potrebné osobitné technické zariadenie. Tak isto nie je potrebné povolenie ani súhlas vodohospodárskeho orgánu na zachytávanie povrchovej vody jednoduchými zariadeniami (§ 38 ods. 2) na jednotlivých nehnuteľnostiach ani na zmenu jej prirodzeného odtoku za účelom ochrany uvedených nehnuteľností proti škodlivým účinkom týchto vôd.

(2) Pri používaní vôd podľa odseku 1 sa nesmú poškodzovať brehy, vodohospodárske diela a zariadenia, zariadenia na chov rýb, ohrozovať akosť alebo zdravotná nezávadnosť vôd, narúšať prírodné prostredie, zhoršovať odtokové pomery a porušovať práva a právom chránené záujmy iných.

(3) Vodohospodársky orgán môže používanie vôd podľa odseku 1 bez náhrady upraviť, obmedziť, prípadne zakázať, ak to vyžadujú vodohospodárske alebo iné dôležité záujmy spoločnosti, bezpečnosť osôb alebo vodohospodárskych diel, prípadne zariadení, ochrana rybárstva, alebo ak sa pri ňom porušujú ustanovenia odseku 2.

§ 6**Používanie povrchových vôd na plavbu a plavenie dreva**

(1) Na používanie povrchových vôd na plavbu a plavenie dreva nie je potrebné povolenie ani súhlas vodohospodárskeho orgánu. Pritom sa však nesmú poškodzovať brehy, vodohospodárske diela a zariadenia, zariadenia na chov rýb, porušovať práva a právom chránené záujmy iných.

(2) Vypúšťať vody z plavidiel do povrchových vôd možno len vtedy, ak zodpovedajú ukazovateľom prípustného stupňa znečistenia (§ 23 ods. 2). Prevádzateľ plavidla je povinný zabrániť úniku oleja, pohonných látok, popola alebo iných škodlivých látok z neho do povrchových vôd, vystrojiť za tým účelom plavidlo potrebným zariadením a udržiavať ho v stave schopnom riadnej prevádzky.

(3) Správcovia prístavov sú povinní zabezpečiť, aby sa škodlivé látky uvedené v odseku 2 mohli z plavidla odstraňovať tak, aby sa zabránilo ich vniknutiu do povrchových vôd.

(4) Ústredný vodohospodársky orgán Českej socialistickej republiky a ústredný vodohospodársky orgán Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ústredný vodohospodársky orgán republiky“) môže po dohode s Federálnym ministerstvom dopravy a s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy republiky podrobnejšie upraviť, obmedziť alebo zakázať používanie vôd na plavbu a na plavenie dreva, ak to vyžadujú vodohospodárske alebo iné dôležité záujmy spoločnosti, prípadne podrobnejšie upraviť povinnosti ustanovené v odsekoch 2 a 3.

(5) Starostlivosť o splavnosť vodných tokov a o budovanie vodných ciest patrí ústrednému vodohospodárskemu orgánu republiky. Veci plavebnej prevádzky a pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach plavby upravujú osobitné predpisy.³⁾

§ 7**Používanie bankských vôd**

(1) Používanie bankských vôd pre vlastnú potrebu bankských organizácií⁴⁾ nevyžaduje povolenie ani súhlas vodohospodárskeho orgánu.

(2) Pokiaľ bankské organizácie nepotrebujú bankú vodu na vlastnú prevádzku, sú povinné umožniť odber alebo iné používanie pre ne nepotrebného množstva vody tým, ktorým dal na to vodohospodársky orgán povolenie [§ 8 ods. 1 písm. e)].

Tretí oddiel**Povolenia****§ 8****Povolenie na nakladanie s vodami**

(1) Povolenie vodohospodárskeho orgánu je potrebné:

- a) na odber povrchových vôd a na ich iné používanie, pokiaľ nejde o ich používanie podľa § 5 až 7,
- b) na odber podzemných vôd a na ich iné používanie,
- c) na vypúšťanie odpadových vôd do povrchových alebo podzemných vôd,
- d) na vypúšťanie zvláštnych vôd (§ 2 ods. 2), s výnimkou bankských vôd, do povrchových alebo podzemných vôd; vypúšťanie bankských vôd upravujú osobitné predpisy,⁵⁾
- e) na odber alebo používanie bankských vôd, ktoré bankské organizácie nepotrebujú na vlastnú prevádzku (§ 7 ods. 2); povolenie vydáva vodohospodársky orgán po dohode s príslušným bankským úradom.

(2) Povolenie podľa odseku 1 písm. a) nie je potrebné, ak ide o jednorazový odber vôd v prípadoch všeobecného nebezpečenstva. Povolenie nie je potrebné ani na používanie povrchových vôd pri cvičení ozbrojených síl a ozbrojených bezpečnostných zborov; v týchto prípadoch postupujú ozbrojené sily a ozbrojené bezpečnostné zbory po dohode s okresným národným výborom obdobne podľa predpisov o obrane Československej socialistickej republiky.⁶⁾

(3) Vodohospodársky orgán určí v povolení účel a čas, na ktorý povolenie vydáva, a jeho rozsah; podľa potreby určí povinnosti, prípadne podmienky, za ktorých povolenie udiela.

(4) Pokiaľ vodohospodársky orgán neustanovil inak, prechádzajú práva a povinnosti vyplývajúce z povolenia, ktoré bolo udelené na účel spojený s užívaním určitého nehnuteľného majetku, na ďalšieho nadobúdateľa, prípadne užívateľa takého majetku, pokiaľ bude tento majetok naďalej slúžiť účelu, na ktorý bolo povolenie udelené. Ďalší nadobúdatelia, prípadne užívatelia sú povinní oznámiť vodohospodárskym orgánom, že došlo k prevodu alebo prechodu majetku, s ktorým bolo spojené povolenie, a to do dvoch mesiacov odo dňa jeho prevodu.

§ 9

Povolenie na vodohospodárske diela

(1) Na zriadenie vodohospodárskych diel (§ 38), na ich zmeny a zrušenie je potrebné povolenie vodohospodárskeho orgánu.

(2) Vodohospodársky orgán v povolení vodohospodárskeho diela určí povinnosti, prípadne podmienky, za ktorých ho udiela. Podľa potreby uloží žiadateľovi o povolenie zriadiť vodnú značku (ciachu), prípadne predložiť mu na schválenie návrh manipulačného alebo prevádzkového poriadku vodohospodárskeho diela.

(3) Povolenie na vodohospodárske dielo je súčasne rozhodnutím o prípustnosti stavby podľa zákona o stavebnom poriadku. Stavebný úrad dáva na tieto diela súhlas podľa osobitných predpisov⁷⁾ iba z hľadiska zabezpečenia súladu s územnými plánmi a územnými rozhodnutiami.

(4) Pri vodohospodárskych dielach patrí vodohospodárskym orgánom pôsobnosť stavebných úradov podľa stavebného poriadku, s výnimkou pôsobnosti vo veciach vyvlastnenia. Vodohospodársky orgán, ktorý je príslušný na povolenie vodohospodárskeho diela, rozhoduje aj o jeho uvedení do trvalej prevádzky (užívania) podľa osobitných predpisov.⁸⁾

(5) Ak zanikne povolenie udelené podľa § 8 ods. 1, rozhodne vodohospodársky orgán o podmienkach ďalšieho trvania, prípadne zrušenia vodohospodárskeho diela, ktoré umožňovalo povolené nakladanie s vodou.

§ 10

Povolenie na niektoré činnosti

Povolenie vodohospodárskeho orgánu je potrebné:

- a) na vysádzanie, stínanie a odstraňovanie stromov a krov v zátopových územiach (§ 13 ods. 2),
- b) na ťažbu piesku, štrku, bahna, s výnimkou liečivého bahna, okruhliakov a pod. (ďalej len „riečny materiál“) z korýt vodných tokov,
- c) na geologické a hydrogeologické práce v zátopových územiach a ochranných pásmach (§ 19), pokiaľ tieto činnosti nevykonáva organizácia spravujúca vodný tok v súvislosti s jeho správou.

§ 11**Zmeny a zrušenia povolenia**

Vodohospodársky orgán môže z vlastného podnetu alebo na návrh po vykonanom konaní ním vydané povolenie zmeniť, prípadne zrušiť,

- a) ak to vyžadujú vodohospodárske alebo iné dôležité záujmy spoločnosti,
- b) ak dôjde k zmene skutočností rozhodných pre udelenie povolenia, najmä ak rozsah povolenia trvalo presahuje potrebu oprávneného,
- c) ak oprávnený opätovne nedodržiava podmienky povolenia, prípadne povinnosti určené v ňom vodohospodárskym orgánom,
- d) ak oprávnený nevyužíva povolenie bez osobitného dôvodu po čas dlhší než 2 roky,
- e) ak pri povolenej činnosti dochádza k porušovaniu ustanovení tohto zákona alebo k podstatnému poškodzovaniu oprávnených záujmov iných.

§ 12**Zánik povolenia**

(1) Povolenia vodohospodárskych orgánov uvedené v § 8 ods. 1, prípadne v § 10 písm. b) zanikajú:

- a) uplynutím času, na ktorý boli udelené,
- b) zánikom vodohospodárskeho diela umožňujúceho povolené nakladanie s vodou, pokiaľ vodohospodársky orgán do jedného roka po zániku diela neurčí lehotu na obnovenie diela; v tomto prípade povolenie zaniká márnym uplynutím tejto lehoty,
- c) zánikom organizácie, prípadne smrťou občana, ktorým boli udelené, ak práva a povinnosti vyplývajúce z povolení neprešli na ich právnych nástupcov podľa § 8 ods. 4.

(2) Povolenia na vodohospodárske diela (§ 9) a na niektoré činnosti (§ 10) zanikajú, ak oprávnený nepriekročí k ich uskutočňovaniu do dvoch rokov od vydania povolenia, prípadne v dlhšej lehote, ktorú vodohospodársky orgán v povolení určil.

Štvrtý oddiel**Súhlas****§ 13**

(1) Súhlas vodohospodárskeho orgánu je potrebný na stavby, zariadenia, prípadne činnosti, na ktoré nie je potrebné jeho povolenie, ktoré však môžu ovplyvniť vodné pomery, a to:

- a) na stavby a zariadenia vo vodných tokoch a v ich korytách a na pozemkoch pri nich,
- b) na zriaďovanie diaľkových potrubí, skladov, nádrží a skládok látok ohrozujúcich akosť vody, na stavby umožňujúce podzemné skladovanie látok v zemských dutinách a na stavby komunikácií,
- c) na zmeny stavieb a zariadení uvedených pod písmenami a) a b),
- d) na umiestňovanie (kotvenie a pod.) zariadení neslúžiacich plavbe ani na správu vodného toku na vodných tokoch mimo obvodu prístavov,
- e) na stavby a na dobývanie nerastov, ako aj na zemné práce v zátopových územiach, v chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (§ 18) a v ochranných pásmach (§ 19),
- f) na zasýpanie odstavených ramien vodných tokov a výmoľov,
- g) na stavby vo vzdialenosti do 15 m od vzdušnej päty ochrannej hrádze vodného toku. Vodohospodársky orgán môže určiť podmienky, za ktorých súhlas udieľa.

(2) Zátopové územia a rozsah pozemkov uvedených v odseku 1 písm. a) určí na návrh správcu toku vodohospodársky orgán a oznamuje ich príslušným stavebným úradom a miestnym národným výborom, ktorých sa to týka.

(3) Orgány vydávajúce podľa iných predpisov povolenia na stavby, zariadenia alebo činnosti uvedené v odseku 1 nevydajú povolenie, pokiaľ im žiadateľ nepredloží súhlas vodohospodárskeho orgánu.

(4) Súhlas podľa odseku 1 netreba na dočasné stavby, zariadenia, prípadne na činnosti, ktoré sú potrebné pri cvičení ozbrojených síl a ozbrojených bezpečnostných zborov; v týchto prípadoch postupujú ozbrojené sily a ozbrojené bezpečnostné zbory po dohode s okresným národným výborom obdobne podľa predpisov o obrane Československej socialistickej republiky.

(5) O zániku platnosti súhlasu na stavby alebo zariadenia platí obdobne § 12 ods. 2. O zániku platnosti súhlasu na činnosti uvedené v odseku 1 písm. d) a e) platí obdobne § 12 ods. 1.

Piaty oddiel

Vyjadrenie

§ 14

(1) Pri investičnej činnosti ktoréhokoľvek odvetvia národného hospodárstva je investor už v štádiu spracúvania prípravnej dokumentácie alebo jej zmien povinný požiadať príslušný vodohospodársky orgán o vyjadrenie, či je plánovaná investícia z vodohospodárskeho hľadiska možná, prípadne za akých podmienok. Investor je povinný k žiadosti o schválenie projektovej úlohy pripojiť vyjadrenie vodohospodárskeho orgánu.

(2) Vyjadrenie vodohospodárskeho orgánu je potrebné aj na prípravu zmien vo výrobnom procese alebo v rozsahu výroby a na zmenu a úpravu vodohospodárskych diel, i keď sa tieto zmeny a úpravy neprejavia v investičnej oblasti, ale ovplyvňujú vodné hospodárstvo.

(3) Vyjadrenie nenahrádza povolenie ani súhlas a nie je rozhodnutím podľa predpisov o správnom konaní.

Šiesty oddiel

Ochrana rybárstva a rekreácie

§ 15

(1) Pri projektovaní, výstavbe, správe, prevádzke a údržbe vodohospodárskych diel, pri nakladaní s povrchovými vodami a pri ťažbe riečneho materiálu z korýt vodných tokov treba prihliadať na potreby a ochranu rybárstva a rekreácie.

(2) Náklady na zariadenia a opatrenia na ochranu rybárstva pri novovybudovaných vodohospodárskych dielach znáša ich investor. Náklady na odstránenie zariadení škodlivých rybárstvu pri vybudovaných vodohospodárskych dielach uhrádza ten, kto žiada o ich odstránenie. Vodohospodársky orgán môže so zreteľom na osobitné okolnosti rozhodnúť inak.

(3) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy a rybárskym zväzom republiky ustanoviť vyhláškou podrobnosti o výstavbe zariadení o iných opatreniach na ochranu rybárstva a o úhrade príslušných nákladov, ako aj na vykonávanie odseku 1.

(4) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy upraviť používanie vodných tokov na rekreáciu a vymedziť pritom oprávnenia a povinnosti orgánov, organizácií a občanov.

Siedmy oddiel **Opatrenia pri nedostatku vody**

§ 16

(1) Ak to vyžadujú dôležité záujmy spoločnosti, najmä ak je prechodný nedostatok vody, môže vodohospodársky orgán bez náhrady upraviť na nevyhnutne potrebný čas nakladanie s vodami, povolené podľa § 8 ods. 1, prípadne toto nakladanie obmedziť alebo aj zakázať. Takéto opatrenie vykoná po prerokovaní s príslušnými organizáciami, pokiaľ to mimoriadnosť situácie nevylučuje.

(2) Ak dôjde k mimoriadnemu obmedzeniu alebo znemožneniu odberov povrchovej alebo podzemnej vody, povolených podľa § 8 ods. 1 písm. a) alebo b), ktoré vedie k vážnemu ohrozeniu dôležitých záujmov spoločnosti, je vodohospodársky orgán povinný urobiť po dohode s príslušnými orgánmi opatrenie na nápravu. Pritom môže tiež rozhodnúť o tom, kto, akým spôsobom a v akom rozsahu je povinný vykonať opatrenie na zabezpečenie náhradného odberu vody, prípadne na jej dovážanie. Úhradu nevyhnutných nákladov spojených s uloženými opatreniami môže vodohospodársky orgán požadovať od toho, kto mimoriadne obmedzenie alebo znemožnenie odberov spôsobil. Rozhodnutie vodohospodárskeho orgánu sa nedotýka zodpovednosti za náhradu škody toho, kto také obmedzenie alebo znemožnenie odberov vody spôsobil.

TRETIA ČASŤ **OCHRANA VÔD**

Prvý oddiel

Ochrana prirodzenej akumulácie vôd a vodných zdrojov

§ 17

Zlepšovanie vodohospodárskych pomerov

(1) Správcovia (vlastníci, užívatelia) poľnohospodárskych alebo lesných pozemkov a rybníkov sú povinní obhospodarovať ich takým spôsobom, ktorý by nielen uchovával vodohospodársky vhodné podmienky z hľadiska množstva a akosti vôd, ale aj napomáhal zlepšenie vodohospodárskych pomerov. Najmä sú povinní zabráňovať nepriaznivým odtokovým pomerom, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vlhky a o zlepšovanie retenčnej schopnosti rybníkov.

(2) Vodohospodársky orgán môže po prerokovaní s príslušnými orgánmi správcom (vlastníkom, užívateľom) poľnohospodárskych a lesných pozemkov a rybníkov uložiť, ktoré opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v odseku 1 majú vykonať.

§ 18

Chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd

(1) Oblasť, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvoria významnú prirodzenú akumuláciu vôd, môže vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „vláda republiky“) určiť za chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (ďalej len „chránené vodohospodárske oblasti“).

(2) Vláda republiky pri určení chránených vodohospodárskych oblastí upraví, prípadne zakáže činnosti, ktoré v nich ohrozujú vodohospodárske pomery.

§ 19**Ochranné pásma**

(1) Vodohospodársky orgán podľa potreby určí rozhodnutím ochranné pásma na ochranu výdatnosti, akosti alebo zdravotnej nezávadnosti vodných zdrojov.

(2) Vodohospodársky orgán po prerokovaní s príslušnými orgánmi môže v ochranných pásmach zakázať alebo obmedziť doterajšie užívanie nehnuteľností alebo činnosti ohrozujúce výdatnosť, akosť alebo zdravotnú nezávadnosť vodných zdrojov.

(3) Náklady spojené s technickými úpravami v ochranných pásmach, uloženými vodohospodárskym orgánom na ochranu vodného zdroja, znáša organizácia, ktorej ochrana vodného zdroja slúži na plnenie úloh.

§ 20**Vodárenské toky a ich povodie**

(1) Vodárenské toky sú úseky vodných tokov osobitne určené ako zdroje vody na hromadné zásobovanie obyvateľstva vodou. Vodohospodárske orgány sú povinné pri rozhodovaní týkajúcom sa týchto tokov, prihliadať na ich určenie a dbať o postupné odstraňovanie ich doterajšieho znečisťovania.

(2) Vodárenské toky a ich povodie určí vyhláškou ústredný vodohospodársky orgán republiky po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy. Pritom môže ustanoviť, že stavby alebo vykonávanie niektorých činností v povodí vodárenských tokov vyžadujú povolenie, prípadne súhlas vodohospodárskeho orgánu.

§ 21**Úhrada nákladov**

Pokiaľ nie je ustanovené inak (§ 19 ods. 3), spravuje sa úhrada nákladov na opatrenia, ktoré boli uložené podľa § 17 až 20 na ochranu akosti a zdravotnej nezávadnosti povrchových alebo podzemných vôd, osobitnými predpismi.⁹⁾ Na náklady na opatrenia, ktoré boli uložené z iných dôvodov než na ochranu akosti alebo zdravotnej nezávadnosti povrchových alebo podzemných vôd, môže vodohospodársky orgán, ktorý ich uloží, poskytnúť príspevok, ak by ich vynaloženie znamenalo pre toho, kto ich má znášať, obzvlášť citeľnú ujmu; vodohospodársky orgán však príspevok neposkytne, ak ide zároveň o opatrenia na využitie poľnohospodárskych pozemkov podľa predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu,¹⁰⁾ ktoré robia správcovia (vlastníci, užívatelia) pozemkov na vlastný náklad.

Druhý oddiel**Ochrana akosti povrchových a podzemných vôd****§ 22****Odpadové vody**

(1) Za odpadové vody sa považujú vody použité v sídliskách, obciach, domoch, závodoch, zdravotníckych zariadeniach a v iných objektoch alebo zariadeniach, pokiaľ po použití majú zmenenú akosť (zloženie alebo teplotu), ako aj iné vody z nich odtekajúce, pokiaľ môžu ohroziť akosť povrchových alebo podzemných vôd.

(2) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže podrobnejšie vymedziť, ktoré vody sa podľa odseku 1 považujú za odpadové vody.

§ 23

Vypúšťanie odpadových a zvláštnych vôd do povrchových a podzemných vôd

(1) Kto vypúšťa odpadové alebo zvláštne vody do povrchových alebo podzemných vôd, je povinný dbať, aby sa akosť povrchových alebo podzemných vôd neohrozila alebo nezhoršila. Za tým účelom je povinný zabezpečiť najmä zneškodňovanie vypúšťaných vôd spôsobom zodpovedajúcim súčasnému stavu technického pokroku.

(2) Pri povoľovaní vypúšťania odpadových a zvláštnych vôd (§ 8) je vodohospodársky orgán viazaný ustanoveniami tohto zákona, ukazovateľmi prípustného stupňa znečistenia vôd a predpismi o zdraví ľudu. Ukazovatele prípustného stupňa znečistenia vôd ustanoví vláda republiky.

(3) Vodohospodársky orgán môže v mimoriadnych prípadoch (§ 16) na odôvodnenú žiadosť toho, kto vypúšťa odpadové alebo zvláštne vody do povrchových vôd, upraviť vypúšťanie týchto vôd výnimočne nad rámec ukazovateľov uvedených v osobitnom predpise na vopred určený čas, najdlhšie však na 12 mesiacov.

(4) V mimoriadnych prípadoch, ak to vyžaduje dôležitý záujem spoločnosti, môže vodohospodársky orgán povoliť vypúšťanie odpadových a zvláštnych vôd do podzemných vôd; vypúšťané vody musia byť vyčistené alebo upravené tak, aby neohrozili ani nezhoršili akosť podzemných vôd.

§ 24

Vypúšťanie vôd do verejných kanalizácií

(1) Verejné kanalizácie sú určené na hromadné odvádzanie, prípadne aj zneškodňovanie odpadových a zrážkových vôd z obcí a sídlisk. V pochybnostiach, či ide o verejnú kanalizáciu, rozhoduje vodohospodársky orgán.

(2) Prevádzka verejnej kanalizácie sa spravuje kanalizačným poriadkom. Kanalizačný poriadok určuje najvyššiu prípustnú mieru znečistenia vôd vypúšťaných do verejnej kanalizácie, prípadne najvyššie prípustné množstvo týchto vôd a zoznam látok, ktoré nie sú odpadovými vodami a ktorých vniknutiu do verejnej kanalizácie sa musí zabrániť, prípadne ďalšie podmienky jej prevádzky. Kanalizačný poriadok schvaľuje vodohospodársky orgán na návrh žiadateľa.

(3) Vody, ktoré na dodržanie najvyššej prípustnej miery znečistenia vyžadujú predchádzajúce čistenie, sa môžu vypúšťať do verejnej kanalizačnej siete len s povolením vodohospodárskeho orgánu. Vodohospodársky orgán môže povolenie udeliť len vtedy, ak sa zabezpečí vyčistenie týchto vôd na stupeň zodpovedajúci kanalizačnému poriadku. O zmene, prípadne o zrušení tohto povolenia platí ustanovenie § 11 obdobne.

(4) Organizácia spravujúca verejnú kanalizáciu smie na ňu pripojiť iba nehnuteľnosti, prípadne ich časti a zariadenia, v ktorých vznikajú vody, ktorých znečistenie nepresahuje najvyššiu prípustnú mieru znečistenia, určenú kanalizačným poriadkom, a nehnuteľnosti, ich časti a zariadenia, z ktorých bolo vypúšťanie odpadových vôd podľa odseku 3 povolené.

(5) Ak medzi správcou verejnej kanalizácie a tým, kto žiada o pripojenie na ňu, dôjde k sporu o zriadení prípojky, rozhodne o pripojení vodohospodársky orgán.

(6) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže vyhláškou upraviť správu a prevádzku verejných kanalizácií a určiť všeobecné podmienky odvádzania odpadových vôd týmito kanalizáciami a vydá smernice na vypracovanie návrhov kanalizačných poriadkov.

§ 25**Ochrana povrchových a podzemných vôd pred ich znehodnocovaním**

(1) Kto zaobchádza s látkami, ktoré nie sú odpadovými vodami a ktoré môžu ohroziť akosť alebo zdravotnú nezávadnosť povrchových alebo podzemných vôd, je povinný zachovávať osobitné predpisy, ktoré ustanovujú, za akých podmienok možno s takými látkami zaobchádzať z hľadiska ochrany akosti povrchových alebo podzemných vôd. Ak zaobchádzanie s uvedenými látkami neupravujú z tohto hľadiska osobitné predpisy, je každý, kto s týmito látkami zaobchádza, povinný urobiť také opatrenia, aby nevníkli do povrchových alebo podzemných vôd alebo aby neohrozili ich akosť alebo zdravotnú nezávadnosť.

(2) Vodohospodársky orgán môže v odôvodnených prípadoch povoliť z ustanovenia druhej vety odseku 1 výnimky.

(3) Umývať motorové vozidlá a prevádzkové mechanizmy vo vodných tokoch alebo na miestach, z ktorých by pohonné hmoty alebo mazivá mohli ohroziť akosť alebo zdravotnú nezávadnosť povrchových alebo podzemných vôd, je zakázané.

(4) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy určiť na ochranu povrchových a podzemných vôd podmienky, za ktorých možno nakladať s látkami uvedenými v odseku 1 a za ktorých možno povoľovať výnimky podľa odseku 2.

§ 26**Havarijné zhoršenie akosti vody**

(1) Kto spôsobí alebo zistí mimoriadne závažné zhoršenie, prípadne ohrozenie akosti povrchových alebo podzemných vôd (ďalej len „havária“), je povinný to bezodkladne hlásiť národnému výboru, prípadne orgánu Verejnej bezpečnosti. Organizácia, ktorá v súvislosti s porušením kanalizačného poriadku ohrozí akosť povrchových vôd, je povinná to bezodkladne hlásiť aj organizácii spravujúcej verejnú kanalizáciu.

(2) Ak dôjde k havárii mimoriadneho rozsahu, ktorá môže závažným spôsobom ohroziť životy alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značné škody na majetku, platí pri zabraňovaní škodlivým následkom havárie primerane ustanovenie § 42 ods. 2.

(3) Podrobnosti o hlásení havárií a o spolupráci jednotlivých orgánov a organizácií pri nich a pri odstraňovaní ich škodlivých následkov ustanoví vyhláškou ústredný vodohospodársky orgán republiky po dohode s ministerstvom vnútra republiky a ministerstvom zdravotníctva republiky.

§ 27**Opatrenia na nápravu**

Tomu, kto poruší povinnosti určené na ochranu akosti povrchových a podzemných vôd, uloží podľa potreby vodohospodársky orgán urobiť opatrenia na odstránenie závadného stavu, ktorý vznikol porušením povinnosti, najmä na zabránenie ďalšiemu znečisťovaniu, prípadne ohrozovaniu akosti povrchových alebo podzemných vôd; môže mu tiež uložiť opatrenie na zabezpečenie náhradného odberu vody. Prípadná zodpovednosť za škodu ani trestná zodpovednosť nie je tým dotknutá.

ŠTVRTÁ ČASŤ
PODZEMNÉ VODY A ZÁSOBOVANIE OBYVATELSTVA VODOU

§ 28
Podzemné vody

(1) Podzemné vody sú prednostne vyhradené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom.¹¹⁾ Na iné účely môže vodohospodársky orgán povoliť použitie podzemnej vody, len ak to nie je na úkor uspokojovania uvedených potrieb.

(2) Ústredný vodohospodársky orgán republiky ustanoví vyhláškou, v ktorých prípadoch, komu a akým spôsobom sú povinné

- a) organizácie, ktoré pri investičnej alebo inej činnosti zistia podzemné vody, podať o tom správu,
- b) organizácie používajúce podzemnú vodu, pravidelne oznamovať údaje o jej odberoch.

§ 29
Náhrada za stratu podzemnej vody

(1) Organizácia, ktorá spôsobí stratu podzemnej vody alebo podstatné zníženie výdatnosti jej zdroja, prípadne zhoršenie akosti vody v ňom, je povinná nahradiť škodu, ktorá tým vznikla tomu, kto má povolené odberať podzemnú vodu [§ 8 ods. 1 písm. b)]. Náhrada spočíva v obstaraní náhradného zdroja vody. Ak to nie je možné alebo hospodársky účelné, poskytne sa jednorazová náhrada zodpovedajúca zníženiu hodnoty toho nehnuteľného majetku, s užívaním ktorého je povolenie spojené. Inak platia o náhrade škody všeobecné predpisy.

(2) O škodách, ktoré spôsobí socialistická organizácia inej socialistickej organizácii, platia osobitné predpisy.¹²⁾

(3) Ustanovenie odseku 1 tretej vety platí aj v prípadoch, v ktorých sa škoda spôsobila činnosťami uvedenými v banskom zákone.

§ 30
Zásobovanie vodou z verejných vodovodov

(1) Verejné vodovody sú určené na hromadné zásobovanie obyvateľstva vodou a na krytie potreby vody pre národné hospodárstvo. V pochybnostiach, či ide o verejný vodovod, rozhoduje vodohospodársky orgán po dohode s orgánom štátnej správy, v pôsobnosti ktorého je organizácia, ktorá vodovod spravuje, prípadne ho hodlá zriadiť.

(2) Pitná voda z verejných vodovodov je určená prednostne na zásobovanie obyvateľstva a na účely, na ktoré použitie pitnej vody ustanovujú osobitné predpisy.

(3) Vodohospodársky orgán je oprávnený pri nedostatku pitnej vody bez náhrady obmedzovať alebo inak upravovať zásobovanie pitnou vodou, prípadne jej používanie. Rozhoduje tiež v sporoch, či sa má zriadiť, prípadne zrušiť prípojka k verejnemu vodovodu, a v sporoch, ku ktorým dôjde v súvislosti s vykonávaním odseku 2.

(4) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže vyhláškou upraviť správu a prevádzku verejných vodovodov a ustanoviť všeobecné podmienky, za ktorých sa voda v nich dodáva.

PIATA ČASŤ VODNÉ TOKY A ICH SPRÁVA

§ 31 Vodné toky

(1) Vodné toky¹³⁾ sú vody trvalo tečúce po zemskom povrchu medzi brehmi buď v prirodzenom (prípadne upravenom) koryte, ako bystriny, potoky, rieky, alebo v umelom koryte, ako prieplavy, vodné kanále, nádrže a pod., alebo vody nachádzajúce sa v slepých ramenách vodných tokov, včítane ich korýt.

(2) Pri vodných tokoch, ktorých korytá nie sú označené vlastným parcelným číslom a nie sú ako také vedené v evidencii nehnuteľností podľa osobitných predpisov,¹⁴⁾ sa za prirodzené koryto považuje dno a brehy až po brehovú čiaru, ktorá je určená hladinou vody, ktorá stačí pretekať medzi brehmi bez toho, že sa vylieva do príslušného územia.

(3) Za pozemky tvoriace podľa predchádzajúcich odsekov prirodzené koryto nepatrí náhrada; inak patrí náhrada obdobne podľa predpisov o vyvlastnení.

(4) Pozemky tvoriace prirodzené koryto, ktoré v čase vydania tohto zákona nie sú označené vlastným parcelným číslom a nie sú ako také vedené v evidencii nehnuteľností podľa osobitných predpisov, nebudú sa ani naďalej takto označovať a evidovať vlastným parcelným číslom, pokiaľ nejde o prípady hospodársky alebo inak odôvodnené. O týchto prípadoch osobitného charakteru sa dohodnú vodohospodárske orgány s príslušnými orgánmi geodézie a kartografie.

(5) Správca vodného toku, prípadne organizácia upravujúca vodný tok môže užívať pozemky pri vodnom toku, pokiaľ je to nevyhnutne potrebné pri zriaďovaní, prevádzke a udržiavaní vodohospodárskych diel a zariadení, na vykonávanie vodohospodárskych prác a na iné vodohospodárske účely. Ak medzi správcom (vlastníkom, užívateľom) týchto pozemkov a správcom vodného toku, prípadne organizáciou upravujúcou vodný tok nedôjde k dohode o užívaní pozemkov a o náhrade, rozhodne vodohospodársky orgán v súčinnosti s príslušnými orgánmi. Pri určení výšky náhrady prihliadne vodohospodársky orgán na prospech, ktorý má správca (vlastník, užívateľ) pozemkov z uskutočnenej úpravy.

(6) V pochybnostiach o tom, či ide o vodný tok, v sporoch o hranicu jeho koryta, prípadne v sporoch o rozsahu oprávnenia správcu vodného toku (odsek 5), rozhodne vodohospodársky orgán.

(7) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže po dohode s Federálnym ministerstvom financií, ústredným orgánom republiky pre geodéziu a kartografiu a s ostatnými príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy ustanoviť podrobnosti na vykonanie predchádzajúcich odsekov, upraviť otázky týkajúce sa zmien korýt vodných tokov, vzniku nových ostrovov a náplavov, prípadne užšie vymedziť rozsah vodných tokov. Ústredný vodohospodársky orgán republiky rovnako môže ustanoviť podrobnosti o určovaní rozsahu pozemkov uvedených v odseku 5.

§ 32 Správa vodných tokov

(1) Vodné toky vodohospodársky významné spravujú štátne vodohospodárske organizácie riadené ústredným vodohospodárskym orgánom republiky. Zoznam týchto vodných tokov určí vyhláškou po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy a s príslušnými krajskými národnými výbormi ústredný vodohospodársky orgán republiky.

(2) Za správcov ostatných vodných tokov alebo v odôvodnených prípadoch ich vodohospodársky ucelených úsekov (ďalej len „drobné vodné toky“) určí ústredný vodohospodársky orgán republiky štátne organizácie, ktorým drobné vodné toky prevažne slúžia alebo s činnosťou ktorých súvisia, prípadne miestne (mestské) národné výbory, ktorých územnými obvodmi pretekajú. Štátnu organizáciu určí za správcu vodného toku po prerokovaní s ústredným orgánom, do pôsobnosti ktorého organizácia patrí.

(3) Pokiaľ pozemky, ktoré tvoria korytá vodných tokov, sú národným majetkom v správe inej organizácie ako organizácie spravujúcej vodný tok, prechádza ich správa bez odplaty na štátne organizácie spravujúce vodný tok.

(4) Ústredný vodohospodársky orgán republiky rozhoduje, v ktorých prípadoch je správca vodného toku povinný predložiť mu na schválenie návrh na koordináciu manipulačných poriadkov vodohospodárskych diel tvoriacich sústavu (ďalej len „komplexný manipulačný poriadok sústavy vodohospodárskych diel“) na vodnom toku ním spravovanom, a tento poriadok schvaľuje.

Povinnosti a oprávnenia správcov vodných tokov

§ 33

Správca vodného toku je povinný starať sa o jeho riadnu správu. Podrobnosti o povinnostiach a zodpovednosti správcov vodného toku určuje ústredný vodohospodársky orgán republiky po dohode s Federálnym ministerstvom financií a ostatnými príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy. Pritom môže určiť osobitné povinnosti, prípadne oprávnenia správcov vodohospodársky významných vodných tokov voči správcom ostatných vodných tokov.

§ 34

(1) Správca vodného toku je oprávnený:

- a) pri výkone správy vstupovať v nevyhnutnom rozsahu na cudzie pozemky a do cudzích objektov, pokiaľ nie je na to potrebné povolenie podľa osobitných predpisov,
- b) v záujme správy vodného toku odstraňovať alebo novo vysádzať stromy a kry na pozemkoch pri ňom,
- c) v rozsahu, ktorý pripúšťa riadny výkon správy vodného toku, bez povolenia vodohospodárskeho orgánu ťažiť z koryta vodného toku riečny materiál, prípadne túto ťažbu umožňovať tým, ktorí na ňu získali povolenie podľa § 10 písm. b), za úhradu nákladov, ktoré v súvislosti s tým vzniknú správcovi toku; týmto ustanovením nie sú dotknuté osobitné predpisy upravujúce vyhľadávanie a dobývanie nerastov,¹⁵⁾
- d) požadovať predloženie povolenia alebo súhlasu vodohospodárskych orgánov, týkajúceho sa vodného toku, od každého užívateľa vody a prevádzateľa vodohospodárskych diel a zariadení, prípadne činností, ktoré takéto povolenie alebo súhlas vyžadujú,
- e) dávať pokyny pre manipuláciu s vodohospodárskymi dielami ich užívateľom v rámci komplexného manipulačného poriadku sústavy vodohospodárskych diel na vodnom toku, pokiaľ to vyžaduje mimoriadna situácia.

(2) Ústredný vodohospodársky orgán republiky môže po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy upraviť podmienky ťažby riečneho materiálu.

§ 35

V pochybnostiach o rozsahu povinností, prípadne oprávnení správcov vodných tokov rozhodne vodohospodársky orgán.

**ŠIESTA ČASŤ
OBMEDZENIE PRÁV K NEHNUTEĽNOSTIAM****§ 36**

(1) Správcovia (vlastníci, užívatelia) nehnuteľností pri vodných tokoch sú povinní bez náhrady:

- a) umožniť správcovi vodného toku výkon jeho oprávnenia podľa § 34 ods. 1 písm. a) a b),
- b) odstraňovať prekážky vo vodnom toku pozdĺž svojich pozemkov, ak ide o drobné vodné toky.

(2) V pochybnostiach o rozsahu povinností podľa odseku 1 rozhoduje vodohospodársky orgán; ak ide o poľnohospodársku pôdu, robí tak po prerokovaní s príslušným orgánom hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva.

(3) Ak správca vodného toku spôsobí pri výkone oprávnenia podľa § 34 ods. 1 písm. a) a b) škodu, je povinný ju nahradiť. Inak platia o náhrade škody všeobecné predpisy a ak nedôjde medzi organizáciami k dohode, rozhodne o nej príslušný vodohospodársky orgán.

(4) Vodohospodársky orgán môže správcom (vlastníkom, užívateľom) pozemkov pri vodných tokoch zakázať vyťínať stromy a kry zabezpečujúce stabilizáciu vodného toku, prípadne akosť vody v ňom, a to bez nároku na náhradu.

(5) Ak je akákoľvek stavba alebo iné zariadenie (včítane telesa železnice alebo cesty) vo vodnom toku alebo s ním susedí, sú ich správcovia (vlastníci, užívatelia) povinní udržiavať ich v riadnom stave tak, aby boli zabezpečené proti škodám, ktoré spôsobuje voda a odchod ľadov, a aby neohrozovali plynulý tok vôd.

§ 37

(1) Správcovia (vlastníci, užívatelia) nehnuteľností sú povinní bez náhrady:

- a) umožniť osobám, ktoré sa preukážu príslušným preukazom na vodohospodársky dozor, vstupovať za účelom jeho výkonu na nehnuteľnosti a do objektov, pokiaľ na to nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov,
- b) trpieť na svojich nehnuteľnostiach za podmienok určených vodohospodárskym orgánom umiestňovanie a udržiavanie vodočtov, vodomerov, vodných značiek (ciach), označujúcich najvyššie, prípadne najnižšie povolené vzdušné vodstvo, a iných zariadení potrebných na účely vodného hospodárstva.

Ustanovenie § 36 ods. 3 platí obdobne.

(2) Pokiaľ je to potrebné na výkon oprávnenia plynúceho z rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu, najmä na vybudovanie alebo prevádzku vodohospodárskych diel, ďalej na prieskumné a iné odborné práce nevyhnutne potrebné na účely vodného hospodárstva, na výkon správy vodných tokov, na vyhľadávanie a zabezpečovanie zásob podzemných vôd, ako aj na umožnenie prístupu k vodám za účelom ich všeobecného používania a na zriadenie vodovodných alebo kanalizačných prípojok, možno potrebné nehnuteľnosti alebo práva k nim vyvlastniť, ak ich nemožno získať dohodou.

(3) O vyvlastnení, o vstupe na vyvlastňovanú nehnuteľnosť a o jej užívaní pred začatím vyvlastňovacieho konania platia osobitné predpisy.¹⁶⁾

(4) Práva a povinnosti založené podľa odseku 2 dohodou alebo rozhodnutím príslušného orgánu prechádzajú na právnych nástupcov strán.

§ 37a

(1) Vodovodné a kanalizačné rady, ktoré sú vodohospodárskymi líniovými stavbami a ich výstavba je vo verejnom záujme, možno zriaďovať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenia na vodohospodárske dielo podľa § 9.

(2) Oprávnenia stavebníka podľa odseku 1 vznikajú dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela.

(3) Povinnosti vlastníka podľa odseku 1 sú vecným bremenom podľa osobitných predpisov.^{15a)}

(4) Za výkon oprávnení podľa odseku 1 patrí náhrada obdobne podľa predpisov o vyvlastnení.^{16a)} Ak medzi stavebníkom a vlastníkom (správcom, užívateľom) nehnuteľnosti nedôjde k dohode, o náhrade rozhodne vodohospodársky orgán, ktorý je príslušný na povolenie vodohospodárskeho diela.

SIEDMA ČASŤ VODOHOSPODÁRSKE DIELA

§ 38

Vodohospodárske diela

(1) Vodohospodárske diela sú stavby, prípadne ich časti určené na vodohospodárske účely, najmä:

- a) priehrady, vodné nádrže, studne a ostatné stavby potrebné na nakladanie s vodami povoľované podľa § 8 ods. 1,
- b) stavby, ktorými sa upravuje vodný tok,
- c) stavby vodovodných radov a vodárenských objektov, včítane úpravni vody, kanalizačných stôk a kanalizačných objektov, včítane čistiarní odpadových vôd, ako aj stavby (prípadne ich časti) určené na predchádzajúce čistenie vôd pred ich vypúšťaním do kanalizácií,
- d) stavby na ochranu pred povodňami,
- e) stavby na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov,
- f) stavby, ktoré sa zriaďujú na plavebné účely v korytách vodných tokov alebo na ich brehoch.

(2) Za vodohospodárske diela sa podľa tohto zákona nepovažujú jednoduché zariadenia na jednotlivých nehnuteľnostiach na zachytenie vody a na ochranu jednotlivých nehnuteľností proti škodlivým účinkom povrchových vôd, ako ani vodovodné a kanalizačné prípojky, s výnimkou tých, ktoré vyhláškou určí ústredný vodohospodársky orgán republiky po dohode s ústredným orgánom republiky pre výstavbu.

(3) V pochybnostiach o tom, či ide o vodohospodárske dielo alebo o jeho súčasť, rozhodne vodohospodársky orgán príslušný na jeho povolenie.

§ 39

Vodohospodárske diela niekoľkých organizácií

Ak je možné vodohospodárske potreby alebo ochranu pred vodami zabezpečiť výstavbou, prípadne prevádzkou jediného vodohospodárskeho diela účelnejšie a hospodárnejšie než vodohospodárskymi dielami jednotlivých organizácií, prerokuje s nimi vodohospodársky orgán

výstavbu, prípadne prevádzku jediného vodohospodárskeho diela a v prípade, že je táto výstavba účelná, môže viazať svoje povolenie na dohodu o výstavbe a prevádzke takéhoto diela.

§ 40

Ochrana vodohospodárskych diel a zariadení slúžiacich vodnému hospodárstvu

(1) Je zakázané akýmkoľvek spôsobom poškodzovať vodohospodárske diela. Je zakázané tiež:

- a) ukladať do vodných tokov, rybníkov a iných vodných nádrží predmety, ktorými by mohlo dôjsť k ohrozeniu plynulosti odtokov vôd a k závadám zo zdravotného a bezpečnostného hľadiska, ako aj ukladať také predmety na miestach, z ktorých by mohli byť splavené do vôd,
- b) ťažiť zeminy z ochranných hrádzi, vysádzať na nich dreviny, pásť na nich a preháňať cez ne hospodárske zvieratá, ako aj jazdiť po nich vozidlami všetkého druhu, s výnimkou miest na to určených,
- c) poškodzovať vodočty, vodomery, vodné značky (ciachy) a iné zariadenia slúžiace vodnému hospodárstvu.

(2) Tomu, kto poškodí verejnú kanalizáciu alebo verejný vodovod, prípadne ohrozí ich prevádzku, môže vodohospodársky orgán uložiť, aby vykonal opatrenie na odstránenie závadného stavu. Prípadná zodpovednosť za škodu ani trestná zodpovednosť tým nie je dotknutá. Svojuvoľne zriaďovať vodovodné a kanalizačné prípojky k verejným vodovodom a kanalizáciám je zakázané.

(3) Vodohospodársky orgán príslušný na povolenie vodohospodárskeho diela môže v prípade potreby určiť v záujme ochrany tohto diela pásma pozdĺž neho a zakázať na nich podľa povahy vodohospodárskeho diela niektoré stavby alebo činnosti, prípadne viazať ich na osobitné povolenie. Ustanovenia § 19 platia obdobne.

(4) Vodohospodársky orgán môže rozhodnúť, že preberá na čas nevyhnutnej potreby správu, prevádzku alebo údržbu vodohospodárskych diel, ak to vyžadujú záujmy vodného hospodárstva alebo iné dôležité záujmy spoločnosti a ak ten, kto je na to povinný, túto úlohu riadne neplní a ak neurobí nápravu v určenej lehote. Túto správu, prevádzku a údržbu obstaráva vodohospodársky orgán na náklad povinného.

§ 41

Povinnosti a oprávnenia správcov (vlastníkov, užívateľov) vodohospodárskych diel

(1) Správca (vlastník, užívateľ) vodohospodárskeho diela je povinný najmä:

- a) dodržiavať podmienky, za ktorých bolo vodohospodárske dielo povolené, najmä schválený manipulačný, prípadne prevádzkový poriadok a predkladať vodohospodárskemu orgánu na schválenie návrh na úpravu týchto poriadkov tak, aby boli v súlade s komplexným manipulačným poriadkom sústavy vodohospodárskych diel,
- b) udržiavať dielo v riadnom stave tak, aby nedochádzalo k ohrozovaniu bezpečnosti osôb, majetku a vodohospodárskych a iných chránených záujmov,
- c) zabezpečovať na ňom podľa osobitných predpisov, ktoré vydá ústredný vodohospodársky orgán republiky, odborný technicko-bezpečnostný dohľad, včítane pozorovania diela a merania jeho deformácií, a to prostredníctvom organizácie poverenej vykonávaním tohto dohľadu ústredným vodohospodárskym orgánom republiky,
- d) vykonávať na svoj náklad opatrenia, ktoré mu vodohospodársky orgán uloží na odstránenie závad zistených na vodohospodárskom diele najmä pri vodohospodárskom dozore,
- e) dbať na pokyny správcu vodného toku podľa § 34 ods. 1 písm. e),

f) na vodohospodárskom diele slúžiacom na vzdúvanie vody v toku udržiavať na vlastný náklad v riadnom stave dno a brehy v oblasti vzdutia a starať sa v nej o plynulý prietok vodného toku, najmä odstraňovať nánosy a prekážky.

(2) Pracovníci organizácií spravujúcich verejné vodovody a verejné kanalizácie sú oprávnení pri plnení úloh organizácie vstupovať do pripojených nehnuteľností, pokiaľ na to nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov.

(3) Ústredný vodohospodársky orgán republiky poveruje organizácie vykonávaním odborného technicko-bezpečnostného dohľadu a môže po dohode s Federálnym ministerstvom financií podrobnejšie upraviť povinnosti správcov (vlastníkov, užívateľov) vodohospodárskych diel, najmä povinnosť vypracovať návrhy na manipulačné, prípadne prevádzkové poriadky, zriaďovať vodné značky a udržiavať vodohospodárske diela, dná a brehy v oblasti vzdutia. Ak ide o podrobnejšiu úpravu povinností správcov (vlastníkov, užívateľov) vodohospodárskych diel na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov, ktoré sú v správe poľnohospodárskych organizácií, vypracovať návrhy na manipulačné, prípadne prevádzkové poriadky, dohodne sa na nej ústredný vodohospodársky orgán republiky aj s ministerstvom poľnohospodárstva a výživy republiky.

ÔSMA ČASŤ OCHRANA PRED POVODŇAMI

§ 42

(1) Škodám, ktoré spôsobujú povodne, treba predchádzať, ich rozsah a následky obmedzovať a priebeh povodní ovplyvňovať. Deje sa tak najmä systematickou prevenciou a zabezpečovacími a záchrannými prácami, vykonávanými podľa povodňových plánov a príkazov povodňových orgánov.

(2) Na zabezpečenie ochrany pred povodňami sú organizácie a občania povinní umožniť vstup na svoje pozemky a do objektov na vykonávanie zabezpečovacích a záchranných prác, prispieť na príkaz povodňových orgánov podľa svojich možností a síl osobnou a vecnou pomocou na ochranu ľudských životov a majetkov pred povodňami, spolupracovať pri ochrane pred povodňami a spravovať sa príkazmi príslušných povodňových orgánov.

DEVIATA ČASŤ ODPLATY VO VODNOM HOSPODÁRSTVE

§ 43

Odplaty na úhradu nákladov spojených so správou vodných tokov

(1) Tí, kto odoberajú vodu z vodných tokov v množstve presahujúcom 15 000 m³ ročne alebo 1250 m³ mesačne alebo používajú jej silu na výrobu elektrickej energie, sú povinní platiť správcovi vodného toku, prípadne správcovi toho jeho úseku, na ktorom dochádza k odberu vody alebo k jej používaniu, odplaty. Odplaty slúžia na úhradu nákladov spojených so správou vodných tokov. Rozsah odplát a spôsob, ktorým sa určuje ich výška, ustanovuje vláda Československej socialistickej republiky.

(2) Povinnosť platiť odplaty podľa odseku 1 sa nevzťahuje na odbery vody na napúšťanie rybníkov na chov rýb a verejných kúpalísk, na odbery vody pre požiarne potreby a klziská, ako ani na odbery zákalových vôd pre poľnohospodársku výrobu, ani na ďalšie odbery, ktoré určí vláda Československej socialistickej republiky.

(3) Ústredný vodohospodársky orgán republiky upraví podrobnosti o meraní odberov, prípadne používaní vody podľa odseku 1 a spôsob ohlasovania odberov alebo použitia vody a platenia za ne.

§ 44**Odplaty za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových alebo podzemných vôd**

Tí, ktorí vypúšťajú do povrchových alebo podzemných vôd odpadové vody, sú povinní za to platiť odplaty v rozsahu, ktorý ustanoví vláda Československej socialistickej republiky.

§ 45**Odplaty za odbery podzemnej vody a iné odplaty**

(1) Vláda Československej socialistickej republiky môže ustanoviť povinnosť platiť odplaty za odber podzemnej vody, ďalej odplaty za zabezpečovanie splavnosti vodných tokov a za používanie vodohospodárskych diel na plavbu, ako aj za ďalšie úžitky, ktoré vodné hospodárstvo poskytuje.

(2) Povinnosť platiť odplaty za odber podzemnej vody vláda neustanoví, ak ide o odbery na účely, na ktoré použitie pitnej vody ustanovujú osobitné predpisy, a v prípadoch, ktoré osobitne ustanoví.

§ 46**Vodné a stočné**

Výška odplát spojených s dodávaním vody z verejných vodovodov (vodné) a s odvádzaním odpadových vôd verejnými kanalizáciami, včítane ich prípadného vyčistenia, (stočné) sa určí podľa cenových predpisov.

DESIATA ČASŤ**POKUTY****§ 47**

(1) Organizáciám, ktoré porušujú povinnosti ustanovené týmto zákonom, prípadne podľa neho uložené alebo tým, ktoré používajú vodu spôsobom vyžadujúcim vodohospodárske povolenie bez tohto povolenia, alebo ktoré nedodržiavajú podmienky udeleného povolenia, ukladajú vodohospodárske orgány pokuty v rozsahu a za podmienok ustanovených vládou republiky.¹⁷⁾ Vodohospodárske orgány ukladajú za podmienok určených vládou republiky pokuty aj pracovníkom týchto organizácií, ktorí porušenie povinností organizácií zavinili, ak nejde o trestný čin alebo prečin. Výška pokuty môže byť u pracovníka organizácie najviac trojnásobok jeho priemerného mesačného zárobku.¹⁸⁾

(2) Uložením pokuty organizácii zostáva nedotknutá trestná zodpovednosť jej pracovníkov i zodpovednosť organizácie podľa predpisov o náhrade škody. Ak sa uložila pokuta pracovníkovi organizácie podľa predchádzajúceho odseku, nemožno mu uložiť pokutu podľa iných predpisov.

JEDENÁSTA ČASŤ**PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 48**

(1) Nakladanie s vodami podľa doterajších predpisov, ktoré nie je v zhode s týmto zákonom, treba najneskôr do jedného roka odo dňa jeho účinnosti uviesť s ním do súladu, pokiaľ zákony národných rád neustanovia inak.

(2) Organizácie, ktoré sa ku dňu účinnosti tohto zákona starajú podľa doterajších predpisov o drobné vodné toky, sú povinné naďalej sa o ne starať v rozsahu podľa doterajších predpisov¹⁹⁾ do času určenia správcu vodného toku podľa § 32.

§ 49

Zrušujú sa:

1. zákon č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve v znení zákona č. 12/1959 Zb. (úplné znenie č. 13/1959 Zb.),
2. vládne nariadenie č. 14/1959 Zb., ktorým sa vykonáva zákon o vodnom hospodárstve,
3. vyhláška č.222/1957 Ú. 1. (Ú. v.) o ťažbe riečneho materiálu z korýt vodných tokov.

§ 50

Tento zákon nadobúda účinnosť v jednotlivých republikách dňom, keď nadobudne účinnosť zákon príslušnej národnej rady, ktorý upraví pôsobnosť a organizáciu vodohospodárskych orgánov podľa tohto zákona.

Svoboda v. r.

Indra v. r.

Dr. Štrougal v. r.

- 1) § 47 a 49 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.
- 2) Zákon č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon).
- 3) Zákon č. 26/1964 Zb. o vnútrozemskej plavbe.
- 4) § 37 ods. 1 zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon).
- 5) § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon).
- 6) § 23 zákona č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky.
- 7) § 25 ods. 1 zákona č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku.
- 8) Vládne nariadenie č. 8/1956 Zb. o odovzdaní a prevzatí dokončených stavieb alebo ich častí a o povolení na ich uvedenie do trvalej prevádzky (užívania).
- 9) § 4 a 79 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu a § 11, 12 a 51 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 45/1966 Zb. o vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok.
- 10) § 5 zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.
- 11) § 7 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 45/1966 Zb. o vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok.
- 12) § 4 vládneho nariadenia č. 46/1967 Zb. o vyporiadaní škôd spôsobených prevádzkovou hospodárskou činnosťou socialistických organizácií na hmotnom majetku iných socialistických organizácií a o náhradách v investičnej výstavbe.
§ 145 až 148 Hospodárskeho zákonníka.
- 13) Článok 8 ústavy ČSSR (Ústavný zákon č. 100/1960 Zb.).
- 14) Zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností.
- 15) Zákon č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon).
- 15a) § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka.
- 16) Zákon č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku a vykonávacie predpisy k nemu.
- 16a) Vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 122/1984 Zb. o náhradách pri vyvlastnení stavieb, pozemkov, porastov a práv k nim.
- 17) Dosiaľ vládna vyhláška č. 120/1966 Zb. o ukladaní pokút za porušovanie povinností ustanovených na ochranu vôd pred znečisťovaním.
- 18) § 275 Zákonníka práce.
- 19) § 22 vládneho nariadenia č. 14/1959 Zb., ktorým sa vykonáva zákon o vodnom hospodárstve.

